

מכון גולדה מאיר
למנהיגות וחברה (ע"ר)

THE GOLDA MEIR INSTITUTE

מארס, 2019

שדולת הנשים בישראל –

נ ימוקים למתן פרס על שם ראשת הממשלה גולדה מאיר לשנת 2019

שדולת הנשים בישראל משקפת בפעילותה חלק חשוב מהיעדים העיקריים אשר כיוונו את תפיסת עולמה ומדיניותה של גולדה מאיר כאדם וכמנהיגה של ישראל. השוויון כערך חברתי ראשון במעלה וכזכות אדם נעלה היוו כח מניע בפעילותה של גולדה מאיר. בצד החתירה לשוויון במובנו הכללי, פעלה גולדה מאיר להחדרת השוויון בשוק העבודה ובתחום הבטחון הסוציאלי – נושאים שהיו קרובים במיוחד לליבה. שדולת הנשים פועלת לקידום של נושאים אלה ממש.

שדולת הנשים בישראל שמה לה למטרה לקדם את ערך השוויון החברתי ביחס לנשים בישראל – שוויון ברבדים שונים – שוויון מיגדרי ביחס שבין נשים לגברים, ושוויון מגזרי ביחס לנשים המשתייכות לקהילות מגזריות בחברה הישראלית, ובהן המגזר החרדי והמגזר הערבי.

שדולת הנשים בישראל הינה עמותה ציבורית שהוקמה בשנת 1984 כגוף עצמאי, בלתי מפלגתי, הפועל לקידום נשים בחברה הישראלית באשר הן; מצע פעילותה של השדולה הוא קידום השוויון בחברה הישראלית באמצעות הבאת שינוי במעמדן של הנשים בישראל, חתירה לשוויון זכויותיהן לא רק להלכה אלא גם למעשה, וקידום ייצוגן הראוי בזירות השונות במדינה. בתפיסה זו, תורמת השדולה לקידומה של הדמוקרטיה המהותית בישראל, לצמצום פערים חברתיים, כלכליים ותרבותיים, ולהפיכת החברה הישראלית לטובה והוגנת יותר.

השדולה פועלת בערוצים שונים לקידום מטרותיה, ובין היתר – במשפט, במעורבות שנועדה להשפיע על מדיניות הממשלה ועל חקיקת הכנסת, בחינוך, במחקר, בהסברה ובמתן סיוע פרטני לנשים רבות.

מבין הישגיה הבולטים של השדולה ב-30 השנים האחרונות ניתן למנות את אלה:

בתחום המשפט – הגשת עתירות לבית המשפט במטרה לקדם שוויון זכויות נשים כגון שוויון בקבלה לקורס טיס בצבא (בג"צ אלס מילר), אכיפת ייצוג נשים בדירקטוריונים של חברות ציבוריות, תיקונים שונים בחוקי הטרדה מינית במקומות עבודה, קידום מתן שכר שווה במשק ואכיפה יעילה של נושא זה; נציגי השדולה משתתפים דרך קבע בהליכי חקיקה בוועדות הכנסת ובמשרדי הממשלה, ומייעצים למועצה הכלכלית-חברתית של האומות המאוחדות.

במקביל לפעילותה של השדולה במישור הציבורי-הכללי, היא מספקת מענה לצרכים אינדיבידואליים של פרטים הזקוקים לעזרה ולהגנה. במסגרת זו היא מקיימת קו פתוח טלפוני המעניק מידע ויעוץ משפטי הנוגע לזכויות כלל הנשים בעבודה, ומסייעת במידת הצורך גם באמצעות פנייה למעסיקים ולגופים רשמיים. היא מספקת ייצוג משפטי לנשים הנזקקות לכך כדי להבטיח אכיפה ראויה של זכויותיהן.

השדולה מפעילה קו פתוח ייעודי לנשים עובדות חרדיות במטרה לסייע להן לעמוד על זכויותיהן במקומות העבודה. סיוע זה ניתן במצבים של אפליה לרעה של נשים אלה בשכר ובתנאי העבודה ביחס לנשים חילוניות, ונועד לסייע להן לעמוד על זכויותיהן. פעילות העמותה פותחת בפני הנשים החרדיות גישה ליעוץ וסיוע משפטי, ומעניקה להן אמצעים להגן על זכויותיהן בשוק העבודה.

במקביל לכך, השדולה מפעילה קו פתוח לנשים עובדות ערביות, הסובלות מאפליה כפולה בשוק העבודה – הן על בסיס מגדרי והן על רקע של לאום. קשיים אלה פוגעים בעצמאותן של הנשים הערביות וברוחותן הכלכלית, ומאטים את קצב התקדמותן בשוק העבודה. השדולה פועלת בדרכים שונות לחיזוק המגע עם ציבור הנשים הערביות העובדות ולהגברת מודעתן לזכויותיהן. היא מפעילה מרכז זכויות נשים בלוד בו ניתן לנשים הערביות ייעוץ משפטי; כמו כן היא פועלת לקידום מדיניות של שוויון כלפי נשים ערביות בקרב משרדי הממשלה והכנסת. בפעילותה זו, תורמת השדולה תרומה חשובה לקידום שוויון זכויות נשים בישראל מכל המגזרים בלא הבדל מוצא, דת והשתייכות עדתית.

מעבר לכך, השדולה מקיימת מיזמים הקשורים בשוק התעסוקה בהקשרו הכללי, לדוגמא – קידום הרעיון כי הסדרי העבודה במשק אמורים לאפשר לנשים וגברים זמן

פנוי ותנאים נאותים לקיום חיי משפחה, לצד עבודתם לכלכלת המשפחה. לשם כך, מפרסמת השדולה מחקרים שונים שנועדו להביא לאיזון ראוי יותר בין השקעת התשומות האנושיות בעבודה לבין הצורך בזמן איכות במשפחה.

פעילותה הענפה של השדולה ראויה לציון מיוחד על תרומתה הערכית לקידום ערך השוויון בחברה הישראלית בכלל, ולקידום הזכות לשוויון האשה, בפרט. היא עושה זאת בהחדרת ערך השוויון בהקשר הרעיוני מצד אחד, וביישום בפועל של ערך זה בשטח. פעילותה משתלבת היטב בתפיסתה החברתית והמדינית של גולדה מאיר, ומביאה לכלל ביטוי פן ערכי מרכזי בחברה הישראלית.

על כל אלה מצאה ועדת הפרס להעניק לשדולת הנשים בישראל את פרס ראשת הממשלה גולדה מאיר לשנת 2019.

על החתום – חברי ועדת הפרס:

אילה פרוקצ'יה, שופטת בית המשפט העליון (בדימ') יו"ר

פרופ' יערה בר-און השגריר גיל השכל מר שאול רחבי ד"ר מורן סבוראי

ז' באדר ב' התשע"ט, 14 במארס 2019